

III kadencja

Pan

Maciej Płażyński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz art. 29 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

– o sejmowej komisji śledczej.

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniamy posła Stanisława Iwanickiego.

(-) Paweł Arndt; (-) Elżbieta Barys; (-) Marek Biernacki; (-) Ryszard Bondyra; (-) Ryszard Brejza; (-) Paweł Bryłowski; (-) Stanisław Brzózka; (-) Jerzy Ciemniowski; (-) Marian Adam Cycoń; (-) Jerzy Dziewulski; (-) Czesław Fiedorowicz; (-) Władysław Frasyniuk; (-) Witold Józef Gintowt-Dziewałtowski; (-) Jerzy Godzik; (-) Helena Góralska; (-) Józef Górny; (-) Józef Gruszka; (-) Stanisław Marian Grzonkowski; (-) Barbara Imiołczyk; (-) Stanisław Iwanicki; (-) Mieczysław Jedoń; (-) Seweryn Kaczmarek; (-) Marek Kaczyński; (-) Mariusz Kamiński; (-) Jan Klimek; (-) Krzysztof Kłak; (-) Eugeniusz Kłopotek; (-) Jerzy Koralewski; (-) Stanisław Kracik; (-) Zofia Krasicka-Domka; (-) Jan Król; (-) Bogdan Lewandowski; (-) Janusz Lewandowski; (-) Piotr Lewandowski; (-) Bogusław Liberadzki; (-) Aleksander Łuczak; (-) Anotni Macierewicz; (-) Edward Makary Maniura; (-) Ewa Mańkowska; (-) Marian Marczewski; (-) Wacław Martyniuk; (-) Mariusz Olszewski; (-) Jerzy Osiatyński; (-) Mirosław Pawlak; (-) Bogdan Pęk; (-) Jan Piątkowski; (-) Maciej Płażyński; (-) Lesław Podkański; (-) Franciszek Potulski; (-) Elżbieta Radziszewska; (-) Waldemar Mieczysław Sikora; (-) Andrzej Smoliński; (-) Anna Sobecka; (-) Roman Sroczyński; (-) Franciszek Jerzy Stefaniuk; (-) Tadeusz Syryjczyk; (-) Jerzy Szmajdziński; (-) Tomasz Szyszko; (-) Jerzy Wierchowicz; (-) Henryk Wujec; (-) Jerzy Grzegorz Zając; (-) Jerzy Zakrzewski; (-) Wojciech Szczęsny Zarzycki; (-) Tadeusz Jacek Zieliński; (-) Stanisław Żelichowski.

USTAWA
z dnia 1998 r.
o sejmowej komisji śledczej

Art. 1.

1. Ustawa reguluje tryb działania sejmowej komisji śledczej, zwanej dalej „komisją”.
2. Zadaniem komisji jest zbadanie określonej sprawy.
3. Do komisji stosuje się przepisy regulaminu Sejmu, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Art. 2.

1. Komisję powołuje Sejm w drodze uchwały, bezwzględną większością głosów.
2. W skład komisji może wchodzić do 21 członków. Skład komisji powinien odzwierciedlać reprezentację w Sejmie klubów i kół poselskich wchodzących w skład Konwentu Seniorów, odpowiednio do ich liczebności.
3. Uchwała o powołaniu komisji określa zakres jej działania; może ona również określać szczegółowe zasady działania komisji oraz termin złożenia przez nią sprawozdania.

Art. 3.

1. Projekt uchwały, o której mowa w art. 2, może być wniesiony przez klub parlamentarny lub co najmniej 15 posłów nie będących członkami klubu parlamentarnego.
2. Do projektu dołącza się uzasadnienie, wskazujące potrzebę i cel powołania komisji.
3. Tryb rozpatrywania projektu określa regulamin Sejmu.

Art. 4.

Poseł nie może wchodzić w skład komisji, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy tego posła bezpośrednio,
- 2) brał albo bierze udział, występując w jakiegokolwiek roli procesowej, w sprawie przed organem władzy publicznej w sytuacji, o której mowa w art. 8 ust. 1,
- 3) istnieje okoliczność, inna niż wymienione w pkt 1 i 2, tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Art. 5.

1. Wyłączenie ze składu komisji, o którym mowa w art. 4, następuje na pisemne żądanie posła będącego członkiem komisji albo na pisemny wniosek innego posła lub osoby wezwanej przez komisję w celu złożenia zeznań.
2. Po rozpatrzeniu żądania lub wniosku komisja decyduje, w drodze uchwały, o wyłączeniu posła; w głosowaniu nie bierze udziału poseł którego dotyczy wyłączenie. Jeżeli żądanie lub wniosek dotyczą takiej liczby członków komisji, że uniemożliwia to przeprowadzenie głosowania, uchwałę w sprawie wyłączenia podejmuje Prezydium Sejmu. Jeżeli z powodu wyłączeń niemożliwe jest powołanie komisji lub kontynuowanie postępowania, stosuje się odpowiednio art. 21.

3. Jeżeli poselski wniosek o wyłączenie dotyczy posła kandydującego do komisji, o skreśleniu go z listy kandydatów decyduje, w drodze uchwały, Prezydium Sejmu.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, Sejm dokonuje wyboru uzupełniającego.

Art. 6.

Jeżeli w trakcie postępowania prowadzonego przez komisję zostanie ujawniona okoliczność, która mogłaby wywołać wątpliwości co do bezstronności członka komisji przy wykonywaniu czynności przesłuchania osoby wezwanej przez komisję, ulega on wyłączeniu z tej czynności na wniosek osoby wezwanej lub członka komisji; przepis art. 5 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 7.

1. Komisja jest związana zakresem przedmiotowym określonym w uchwale o jej powołaniu.
2. Z uprawnień wynikających z przepisów ustawy, komisja korzysta tylko w zakresie niezbędnym do wyjaśnienia sprawy będącej przedmiotem jej działania oraz w taki sposób aby nie naruszyć dóbr osobistych osób trzecich.

Art. 8.

1. Komisja, z zastrzeżeniem ust. 2, może badać sprawę, w której toczy się albo zostało prawomocnie zakończone postępowanie przed organem władzy publicznej.
2. Przedmiotem działania komisji nie może być ocena zgodności z prawem orzeczeń lub decyzji wydanych przez organy władzy publicznej.
3. Komisja, za zgodą Marszałka Sejmu, może zawiesić swoją działalność do czasu zakończenia określonego etapu lub całości postępowania toczącego się przed innym organem władzy publicznej.
4. Postępowanie prowadzone przez komisję może zostać zawieszona w szczególności wtedy, gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że materiał zebrany w postępowaniu przed innym organem władzy publicznej lub podjęte przez ten organ rozstrzygnięcie mogłoby być przydatne dla wszechstronnego zbadania sprawy przez komisję.

Art. 9.

Komisja badająca sprawę nie jest związana wynikami postępowania, opiniami lub wnioskami innych komisji sejmowych.

Art. 10.

1. Pracami komisji kieruje jej prezydium.
2. Na zewnątrz komisję reprezentuje oraz działa w jej imieniu przewodniczący komisji lub, z jego upoważnienia, zastępca przewodniczącego.
3. W sprawach, o których mowa w art. 11, art. 12 ust. 1 oraz art. 14, przewodniczący komisji działa na podstawie uchwały komisji.

Art. 11.

1. Każda osoba wezwana przez komisję ma obowiązek stawić się przed nią i złożyć zeznanie.
2. Osoba wezwana w celu złożenia zeznań przed komisją może ustanowić pełnomocnika.
3. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, do czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego dotyczące

wzywania i przesłuchiwania świadków oraz ustanowienia pełnomocnika; komisji przysługują uprawnienia organów prowadzących postępowanie karne.

Art. 12.

1. W przypadku, gdy osoba, o której mowa w art. 11 ust. 1, bez usprawiedliwienia nie stawiał się na wezwanie komisji, bez zezwolenia komisji wydalil się z miejsca czynności przed jej zakończeniem albo bezpodstawnie uchyla się od złożenia zeznań lub złożenia przyrzeczenia, komisja może zwrócić się do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie z wnioskiem o zastosowanie kary porządkowej.
2. Do postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz wykonania orzeczonej kary porządkowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.
3. Komisji przysługuje zażalenie na odmowę zastosowania kary porządkowej.

Art. 13.

1. Na terenie Sejmu czynności związane z zastosowaniem kary porządkowej wykonuje, na polecenie sądu, Straż Marszałkowska.
2. Czynności, o których mowa w ust. 1, wykonywane są na zasadach i w trybie określonych przepisami o Policji oraz zgodnie z zaleceniami sądu.

Art. 14.

1. Komisja może żądać od organów władzy publicznej oraz od organów innych osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej złożenia pisemnych wyjaśnień, przedstawienia dokumentów będących w ich dyspozycji lub akt każdej sprawy przez nie prowadzonej.
2. Komisja może zapoznawać się z dokumentami lub aktami badając sprawę na miejscu.
3. Sąd lub prokurator, z zastrzeżeniem art. 17, mogą odmówić udostępnienia akt prowadzonego przez nich postępowania, jedynie ze względu na ważny interes wymiaru sprawiedliwości lub uczestnika postępowania.
4. Na żądanie sądu lub prokuratora, komisja udostępnia tym organom zebrane przez siebie materiały, jeżeli pozostają one w związku z toczącym się postępowaniem karnym; komisja za zgodą Marszałka Sejmu może udostępnić zebrane materiały, jeżeli uzna to za konieczne dla dobra postępowania prowadzonego przez inne organy władzy publicznej.

Art. 15.

1. Komisja powołuje Rzecznika Komisji, którego zadaniem jest wykonywanie w jej imieniu czynności mających na celu dostarczenie komisji materiałów i informacji potrzebnych do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności badanej sprawy. Rzecznik wykonuje swoje zadania na podstawie uchwały komisji.
2. Rzecznik komisji spełnia warunki konieczne do zajmowania stanowiska sędziego Sądu Najwyższego.
3. Rzecznikiem Komisji nie może być członek komisji.
4. Do Rzecznika Komisji stosuje się odpowiednio przepisy art. 4-6.
5. Rzecznik Komisji ma dostęp do informacji stanowiących tajemnicę ustawowo chronioną.
6. Wysokość wynagrodzenia Rzecznika Komisji określa, w drodze uchwały, Prezydium Sejmu. Wydatki na wynagrodzenie Rzecznika Komisji pokrywane są przez Kancelarię Sejmu.

7. Posłowi zajmującemu stanowisko Rzecznika Komisji nie przysługuje wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 6.

Art. 16.

1. Rzecznik Komisji może zwrócić się do Prokuratora Generalnego o przeprowadzenie wskazanych przez niego czynności; Rzecznik bierze w nich udział i określa, z zastrzeżeniem ust. 2, sposób ich przeprowadzenia.
2. Prokurator Generalny wykonuje czynności, o których mowa w ust. 1, w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz.U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70, Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 752 i 573, Nr 124, poz. 782 i Nr 141, poz. 944).

Art. 17.

Czynności określone w art. 11, 14, art. 15 ust. 1 i art. 16 ust. 1, przeprowadza się z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.

Art. 18.

1. Osobom wzywanych przez komisję przysługuje, na ich wniosek, zwrot uzasadnionych wydatków jakie poniosły w związku z udziałem w posiedzeniu komisji, w tym z tytułu utraty zarobków. Suma ta nie może przekraczać jednak pięciokrotności najniższego wynagrodzenia pracowników określonego na podstawie Kodeksu pracy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się najpóźniej z upływem trzeciego dnia od dnia zakończenia posiedzenia komisji lub od dnia, w którym miało się ono odbyć. Niezłożenie wniosku w terminie powoduje utratę prawa do zwrotu wydatków.
3. Jeżeli niedopełnienie terminu, o którym mowa w ust. 2, zaistniało bez winy osoby wzywanej, może ona najpóźniej z upływem siódmego dnia od dnia ustania przyczyny uchybienia, złożyć wniosek o przywrócenie terminu.
4. O zwrocie wydatków oraz o przywróceniu terminu decyduje przewodniczący komisji, a w przypadku gdy zakończyła ona swoją działalność - Marszałek Sejmu.
5. Wydatki, o których mowa w ust. 1, pokrywane są przez Kancelarię Sejmu.

Art. 19.

1. Jeżeli komisja w trakcie postępowania uznała, że dokonane przez nią ustalenia uzasadniają postawienie osobom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2-7 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz.U. z 1993 r. Nr 38, poz. 172 oraz z 1996 r. Nr 73, poz. 350), zarzutu popełnienia przez nie w sposób zawiniony w zakresie swojego urzędowania lub w związku z zajmowanym stanowiskiem, czynu naruszającego Konstytucję lub ustawę, może wystąpić ze wstępnym wnioskiem o pociągnięcie tych osób do odpowiedzialności konstytucyjnej przed Trybunałem Stanu.
2. O wystąpieniu z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, komisja postanawia większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy liczby jej członków.

Art. 20.

1. Komisja składa ze swojej działalności sprawozdanie Marszałkowi Sejmu.

2. Marszałek Sejmu zarządza drukowanie i doręczenie posłom sprawozdania.
3. Jeżeli w sprawozdaniu lub jego części znajdują się wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową, Marszałek Sejmu określa tryb jego udostępniania posłom oraz sposób rozpatrywania go przez Sejm.

Art. 21.

1. W przypadku, gdy komisja nie zakończyła swojej działalności przed końcem kadencji Sejmu, który ją powołał, postępowanie przez nią prowadzone ulega zamknięciu z dniem końca kadencji.
2. Postępowania lub czynności zlecone albo wnioskowane przez komisję, o których mowa w art. 12-16, kończą się z dniem zakończenia działalności komisji.

Art. 22.

1. Jeżeli komisja przekazała Marszałkowi Sejmu sprawozdanie ze swojej działalności, a Sejm nie rozpatrzył go do końca kadencji, to może ono zostać rozpatrzone przez Sejm następnej kadencji.
2. W przypadku określonym w ust. 1, Marszałek Sejmu rozpatrującego sprawozdanie, po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu i Konwentu Seniorów, wskazuje posła sprawozdawcę.

Art. 23.

W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 1993 r. Nr 38, poz. 172 oraz z 1996 r. Nr 73, poz. 350) w art. 6 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) komisję śledczą powołaną na podstawie art. 111 Konstytucji.”.

Art. 24.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W większości krajów Unii Europejskiej w zakresie działania komisji śledczych znajdują się sprawy o znaczeniu publicznym. Komisja jednak, jako organ parlamentu, nie może swym działaniem wykroczyć poza konstytucyjne funkcje kontrolne przypadające parlamentowi oraz działać z naruszeniem zasady podziału i równowagi władz (np. działanie komisji nie może naruszyć zasady niezawisłości sądu). W związku z niewypracowaniem przez doktrynę prawa konstytucyjnego jednolitego stanowiska w kwestii zakresu funkcji kontrolnej Sejmu oraz ścisłej wykładni pojęcia trójpodziału władzy na gruncie nowej Konstytucji, określenie zakresu przedmiotowego działania komisji śledczej zostało ograniczone, w projektowanej ustawie, do sformułowania bardzo ogólnego, którego interpretacja jest możliwa tylko w oparciu o przepisy konstytucyjne. Dlatego też proponuje się, by to uchwała powołująca komisję śledczą każdorazowo określała zakres jej działania (art. 2 ust. 3). Jak się wydaje uchwała taka podlegałaby, jako akt zawierający przepisy prawa, kognicji Trybunału Konstytucyjnego (vide art. 188 pkt 3 Konstytucji), który mógłby orzec, czy Sejm nie przekroczył w uchwale swoich kompetencji.

Projektowana ustawa zawiera przepis stanowiący, iż Sejm powołuje komisję śledczą w drodze uchwały na wniosek określonych ustawowo podmiotów, bezwzględną większością głosów (art. 2 i 3). Ponadto projekt określa górną granicę liczebności komisji, a także negatywne przesłanki członkostwa w komisji. Przepisy art. 4-6 zawierają zasady wyłączenia posłów ze składu komisji lub wyłączenia ich z przeprowadzenia poszczególnych czynności. Główną przesłanką tych wyłączeń jest obawa, co do bezstronności posła w danej sprawie.

Podkreślić należy, że w projekcie ustawy znajdują się przede wszystkim normy określające relacje komisji śledczej z podmiotami pozasejmowymi. Za odczytaniem takiego ratio legis przepisu art. 111 ust. 2 Konstytucji (który przekazuje regulację trybu działania komisji śledczej ustawie) świadczy chociażby przebieg dyskusji nad tym przepisem w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego.

Dla uzyskania komplementarności przepisów dotyczących komisji oraz dla zapewnienia jej sprawnego działania, zawarto w projekcie przepis stanowiący, iż do komisji śledczych stosuje się normy regulaminu Sejmu, o ile ustawa nie stanowi inaczej. Jednocześnie wydaje się celowe opracowanie nowelizacji regulaminu Sejmu, która mogłaby zawierać przepisy szczególne dotyczące np. trybu rozpatrywania uchwały o powołaniu komisji, wewnętrznych zasad działania komisji oraz określałaby zakres stosowania pozostałych przepisów regulaminu (tak jak to uczyniono w przypadku np. Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, czy też Komisji do Spraw Służb Specjalnych). Propozycję takiej nowelizacji zawiera załącznik do uzasadnienia niniejszego projektu.

W projektowanej ustawie został zawarty przepis statuujący zasadę dyskontynuacji działania komisji śledczej w związku z końcem kadencji Sejmu (art. 21). Zasada ta jest ogólnie przyjęta w prawodawstwie państw Unii Europejskiej. Projekt przewiduje jednak wyjątek

od niej, w sytuacji gdy zostało już sporządzone sprawozdanie komisji śledczej. Wtedy Sejm następnej kadencji może zdecydować o jego rozpatrzeniu (vide art. 22).

W projekcie ustawy znalazło się także unormowanie określające zasadę związania działań komisji śledczej zakresem przedmiotowym wskazanym w uchwale ją powołującej (art 7 ust. 1). Oznacza to, iż komisja nie będzie mogła domagać się dostępu do informacji nie dotyczących bezpośrednio sprawy będącej przedmiotem "śledztwa" oraz tych, które mogłyby naruszać dobra osobiste osób trzecich (art. 7 ust. 2).

Projekt ustawy reguluje kwestie relacji tożsamyh przedmiotowo postępowań przed komisją śledczą i innymi organami władzy publicznej. Przyjęto zasadę obowiązującą w większości państw Unii Europejskiej, która zakłada możliwość prowadzenia przez komisję każdej sprawy, w której toczy się albo zostało prawomocnie zakończone postępowanie przed organem władzy publicznej, o ile przedmiotem działania komisji nie będzie ocena zgodności z prawem orzeczeń lub decyzji tychże organów. Jednocześnie w projekcie zawarto ustawową regulację stwarzającą możliwość zawieszenia postępowania komisji, do czasu zakończenia postępowania przed innym organem władzy publicznej, w celu skorzystania z jego wyników (art. 8). Takie rozwiązanie jest pożądane ze względu na zasadę ekonomii procesowej.

Na tle dotychczasowej praktyki wynikającej z przepisów "Małej Konstytucji", która w art. 11 stwierdzała, iż komisja do zbadania określonej sprawy ma prawo przesłuchiwania w trybie Kpk oraz w oparciu o przebieg dyskusji nad przepisami dotyczącymi komisji śledczyh w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego, wydaje się celowe utrzymanie podobnych rozwiązań także odnośnie działania komisji śledczej przewidzianej w art. 111 Konstytucji. Oznacza to w praktyce zamieszczenie w projekcie ustawy przepisu stwierdzającego, iż do działań podejmowanych przez komisję śledczą, a polegających na wzywaniu i przesłuchiowaniu osób, będą miały odpowiednie zastosowanie przepisy Kpk (w szczególności rozdział dotyczących świadków) (art. 11 projektu).

Komisja śledcza powinna mieć możliwość korzystania także z innych środków dowodowych niż przesłuchiwanie wezwanych osób. Trudno jednak wyobrazić sobie bezpośrednio przeprowadzenie przez komisję (organ kolegialny o charakterze politycznym) takich czynności dowodowych jak np.: oględziny lub przeszukanie. Tym niemniej może się okazać, w konkretnej sprawie, iż jedynie przeprowadzenie tych czynności spowoduje możliwość całkowitego wyjaśnienia sprawy. Dlatego też w projektowanej ustawie przewidziano utworzenie stanowiska Rzecznika Komisji, który przeprowadzałby "czynności śledcze" korzystając z pomocy Prokuratora Generalnego. Rzecznika dotyczyłyby takie same zasady wyłączenia jak posłów-członków komisji (vide art. 15 i 16).

Jednocześnie przyjmując należy założyć (co byłoby zgodne z rozwiązaniem funkcjonującym w większości państw Unii Europejskiej), iż komisja nie mogłaby samodzielnie stosować środków przymusu w stosunku do wzywanych przez siebie osób. Dlatego też w projekcie zamieszczono przepis umożliwiający zwracanie się komisji do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie o zastosowanie kar porządkowych przewidzianych w Kpk (art.12 projektu).

W związku z możliwością stosowania na terenie Sejmu kar porządkowych wobec świadków wzywanych przez komisję powstał problem rozgraniczenia uprawnień organów policyjnych oraz Straży Marszałkowskiej. Problem ten próbuje rozwiązać przepis art. 13.

Istotnym instrumentem dla wszechstronnego wyjaśnienia sprawy przez komisję śledczą ma być wyposażenie jej w uprawnienie do żądania dokumentów lub wyjaśnień pisemnych od organów władzy publicznej i innych instytucji w związku z załatwianymi przez nie sprawami natury publicznej. Komisja nie mogłaby jednak domagać się materiałów nie mieszczą-

cych się w zakresie przedmiotowym jej działania (art. 14 w związku z art. 7). W omawianych przepisach, uregulowano też kwestię wzajemnego korzystania komisji i innych organów władzy publicznej ze zgromadzonych materiałów prowadzonego przez nie postępowania.

W związku z tym, że dokumenty i wyjaśnienia potrzebne do zbadania sprawy przez komisję mogą zawierać informacje objęte np. tajemnicą państwową, służbową, czy też tajemnicą handlową, konieczne jest zamieszczenie w projektowanej ustawie przepisu nakładającego obowiązek stosowania, w procedurze przekazywania tych informacji, przepisów dotyczących tajemnicy ustawowo chronionej (art. 17). Nadmienić należy, iż ochrona taka, odnośnie wiadomości posiadanych przez osoby przesłuchiwane przez komisję śledczą, zapewniona zostanie poprzez odwołanie się do przepisów Kpk.

W projektowanej ustawie znajduje się również przepis stanowiący, że osobom wezwanym przez komisję przysługuje, na ich wniosek, zwrot uzasadnionych wydatków jakie ponieśli w związku z udziałem w posiedzeniu komisji śledczej, jednak do określonej kwoty (art. 18).

Wydaje się, iż w związku z działaniem komisji śledczej w stosunku do podmiotów zewnętrznych (pozasejmowych) konieczny jest przepis projektu ustawy o działaniu w imieniu komisji jej przewodniczącego (art. 10 ust. 2). Z kolei podstawą do działania przewodniczącego w określonych sprawach byłaby uchwała podjęta przez komisję śledczą (art. 10 ust. 3).

W dotychczas obowiązującym stanie prawnym komisja powoływana w oparciu o art. 11 Małej Konstytucji miała, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o Trybunale Stanu, uprawnienie skierowania do Marszałka Sejmu wstępnego wniosku o pociągnięcie określonych osób do odpowiedzialności konstytucyjnej lub karnej (taki wniosek musiał być uchwalony przez komisję powołaną do zbadania określonej sprawy większością 2/3 głosów jej członków). Wydaje się, iż należy utrzymać takie uprawnienie dla komisji śledczej (ze stosowną jednak modyfikacją wynikającą z wejścia w życie Konstytucji), tym bardziej że zarówno wniosek przedstawiony przez komisję śledczą, jak i materiał zebrany w prowadzonym przez nią postępowaniu, będą podlegały ponownej, nieskrepowanej ocenie Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, która podejmuje czynności dowodowe również w oparciu o Kpk (vide art. 18 ustawy o Trybunale Stanu).

Załącznik do uzasadnienia projektu ustawy o sejmowej komisji śledczej

UCHWAŁA

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 1998 r.

w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu

Art. 1.

W uchwale Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu (Monitor Polski Nr 26, poz. 185, Nr 34, poz. 239, z 1993 r. Nr 13, poz. 89, Nr 63, poz. 562, z 1994 r. Nr 47, poz. 379, Nr 62, poz. 545, z 1995 r. Nr 8, poz. 111, Nr 18, poz. 213, Nr 23, poz. 271, Nr 46, poz. 514, z 1996 r. Nr 1, poz. 3, Nr 43, poz. 419, z 1997 r. Nr 34, poz. 323, Nr 58, poz. 558 oraz Nr 80, poz. 779) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sejm może powoływać i odwoływać komisje śledcze, o których mowa w art. 111 Konstytucji.”;

2) po art. 73b dodaje się art. 73c w brzmieniu:

„Art. 73c. Przepisy art. 73a stosuje się odpowiednio do posła - członka, lub byłego członka komisji śledczej, w przypadku naruszenia przez niego tajemnicy państwowej lub służbowej, w związku z pracami komisji.”;

3) w art. 74 wyrazy „73b” zastępuje się wyrazami „73c”;

4) w Dziale II. po rozdziale 5b dodaje się rozdział 5c w brzmieniu:

„Rozdział 5c

KOMISJA ŚLEDCZA

„Art. 74l. 1. Sejm może powołać komisję śledczą dla zbadania określonej sprawy.

2. Pierwsze czytanie projektu uchwały w sprawie powołania komisji śledczej przeprowadza się na posiedzeniu Sejmu.

3. Projekt uchwały kieruje się do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka w celu rozpatrzenia.

Art. 74m. 1. Sejm, na wniosek Prezydium Sejmu, zgłoszony po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów, w drodze uchwały, wybiera skład osobowy komisji śledczej w głosowaniu łącznym.

2. W skład komisji śledczej wchodzi posłowie reprezentujący wszystkie kluby i koła poselskie wchodzące w skład Konwentu Seniorów w proporcji ustalonej przez Prezydium Sejmu.

3. Zgłoszenia kandydatów na członków komisji dokonują przewodniczący klubów i kół poselskich wchodzących w skład Konwentu Seniorów. Zgłoszenie składa się Marszałkowi Sejmu.

4. W trybie określonym w ust. 1-3, Sejm dokonuje wyboru uzupełniającego, o którym mowa w art. 5 ust. 4 ustawy z dnia (.....) o sejmowej komisji śledczej (.....).

Art. 74n. 1. Posiedzenia komisji śledczej są zamknięte. Przepisu art. 89 nie stosuje się.

2. Obrady komisji śledczej toczą się z zachowaniem przepisów o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.

Art. 74o. Jeżeli komisja śledcza wystąpi ze wstępnym wnioskiem o pociągnięcie określonej osoby do odpowiedzialności konstytucyjnej, komisję reprezentuje przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej poseł wybrany z grona członków komisji śledczej.

Art. 74p. 1. Protokół z posiedzenia komisji śledczej stanowi tajemnicę służbową.

2. Jeżeli protokół, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje będące tajemnicą państwową, stanowi on tajemnicę państwową i jest przedkładany Marszałkowi Sejmu.

3. Z przebiegu posiedzenia komisji śledczej nie sporządza się biuletynu.

4. Komisja śledcza może ustalić dla prasy, radia i telewizji komunikat z posiedzenia komisji.

Art. 74r. Z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów niniejszego rozdziału i ustawy z dnia o sejmowej komisji śledczej, do komisji śledczej i posłów wybranych do komisji stosuje się odpowiednio przepisy Regulaminu Sejmu.”.

Art. 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem wejścia w życie ustawy o sejmowej komisji śledczej.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 2 czerwca 1998 r.

Cena - 0,39 zł + 22% VAT

